

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Osztrák viszonzosság.

Pécs, 1899. november 25.

Magyarország az osztrákokkal való gazdasági közösségben úgy van, mint a beteg ember a piócával: ha a vérét szívó pióca valaki el akarja távolítani, tiltakozik ellene, mert a pióca olyan erővel csimpajkodik az eleven husába, hogy eltávolítása fájdalommal jár. Inkább hagyja hát szivatni a vérét abban a reményben, hogy majd leesik a pióca magától, ha teleszívta magát.

Csak hogy a mi piócánk nem abból a fajtaból való, amely valaha is megelégedje a vérszívást, sőt ha kiszívta a felszínes erek vérét, mélyebben ássa bele magát testünkbe s legbensőbb szerveinktől vonja el az életnedvet.

Hogy ezt a kedves piócánkat továbbra is a testünkön megtarthassuk, újabb vért bocsátottunk rendelkezésére, mert már olyan mozdulatokat kezdett tenni, mintha komolyan készülné leválni rólunk. Széll Kálmán azért örült a kvótaemelésnek első sorban, mert ez rá fogja bérni az osztrák pióca, hogy elfogadja tőlünk a kiegyezést, amely ismét elválaszthatatlan közösségbe fűz vele össze minket.

Talán kegyeskedik is majd elfogadni a gazdasági közösség főtartását alkotmányos módon, bár sokkal nagyobb valószínűség szerint a hizó lud példáját fogja

követni, amely teljes erővel tiltakozik a tömés ellen, de azért majd csak belétömik császárparagrafussal azt a közös kukoricát, a melyet egyoldalú rendelkezéssel fölajánlottunk a hizlására.

Arra azonban ne számítsunk, hogy a zsirjából nekünk is jut majd valamelyes, mert Ausztria a közös kiegyezési megállapodásokat csak annyiban respektálja, a mennyiben azok az ő előnyére szolgálnak. Mi a vámtarifát úgy csináltuk meg, hogy az osztrák ipar számára kizárólagos fogyasztási területül biztosítottuk Magyarországot, de a magyar gabonának veszedelmes konkurenciát engedünk nemcsak Ausztriában, de idehaza is, csinálni az orosz, meg a román buzával; sőt eltűrtük, hogy a közös vámterületen belül Tirolban vámot szedjenek a magyar gabonától.

Itt van a legújabb kiegyezésnek a valutarendezésre vonatkozó megállapodása, amely némileg emancipálna Magyarországot hitelét az osztrák pénzügyektől. Ezt megakasztja a Staatsschuld Controlls-Commission azzal, hogy nem adja ki a valutárányát. De ez nem képezi a viszonzosság megsértését, a világot sem! Megtorolhatjuk ezt azzal, hogy mi sem adjuk a magunk aranyát; az persze mit sem tesz, hogy ezzel éppen az osztrákok malmára hajtjuk a vizet, mert még alaposabban agyonütjük a valuta rendezését.

A fogyasztási adók átutalását — ezt

az óriási vívmányt, a melyért lenyelették velünk az egész kiegyezésnek és a kvótaemelésnek keserű piruláját — nem léptették életbe a 14. §. alapján. Az egész kiegyezési komplexumból ezt az egyetlen koncot dobták oda a Reichsrath marakodóinak s alapos a kilátás, hogy szét is fogják marcangolni.

De ez nem baj; ez nem az egész kiegyezés megdöntése, hanem a viszonzosságnak csak ezen az egy ponton való megsértése, amely ellen védekezhetünk azzal, hogy fogyasztási adózarat fogunk emelni az adó alá eső osztrák fogyasztási cikkek ellen s elfizetjük kezelési költségben azt a kis hasznot, amely különben megmaradna a kasszában.

Az állategészségügyi egyezmény értelmében, amely szintén egyik lényeges kiegyezési rész a kiegyezési komplexumnak, állatforgalmi zárlatot csak akkor lehet elrendelni, ha az állatjárvány a rendeltetési helyre behurcoltatott; állami fölügyelet alatt álló izolált állattelep pedig csak akkor vehetők zár alá, ha azoknak állatállománya járványosan beteg.

Ezzel akarták végét vetni azoknak a rosszakaratu sikaneriáknak, a melyekkel a magyar állatforgalmat Ausztriában megbénítani törekedtek. De hát mit törődik az osztrák pióca az ilyen korlátozással, hisz ő a kiegyezést csak a neki kedvező rendelkezésekben szokta respektálni.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Ne szeress te engem . . .

Ne szeress te engem, szép halavány asszony!
Nincs, ki a szivemben szerelmet fakaszson;
A ki ur felette, erősebb az nálad,
Bár az ő szép arca százszor halaványabb!

A te két szemedben égető tűz lángol . . .
S bár kialudt a fény szeme sugarából,
Előttem még mindig ez a csillag ragyog
S ennek a két szemnek örök rabja vagyok!

A te mosolygásod mámorítón édes . . .
De nem hat reám e szerelmes igézet;
Én mindig csak az ő mosolygását látom
S vergődik a lelkem e bus mosolygáson.

Vértforraló lehet piros ajkad csókja . . .
És én még se vágyom, bevallom, e csókra;
Ajaka csókjából kivettem a részem
S el sohse cserélem semmi üdvösségen!

Két puha karodnak csábit ölelése . . .
Hányszor ölelt ő is pihegő keblére;
Hányszor hallgattam a szive dobogását —
Két puha karjának nem találok mását!
Ne szeress te engem, szép halavány asszony!
Jobb, hogy a mi utunk még most szétszakadjon!

Nehogy késő legyen, a mikor meglátod,
Villámütött szirten hogy nem lelsz virágot!

Honthy István.

Heti krónika.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Gyásznapokkal kezdődött ez a hét. Erzsébet nevenapját, a mi királynénk névnapját ünnepeltük gyászszal, búval és szomorúsággal. S meg fogjuk ünnepelni ezután is, mert ő a szivünkben él és lelkünkhez van fűzve emléke, a mely emléket így festi a költő:

Ősz volt . . . Koronát cserélt a természet. A hulló falevelek dalt daloltak. A hajladozó kopár faágak bús harmóniája hangzott. Gyászba borult a nagy mindenség, sirt a magyar nemzet, siratta a felséges Asszonyt, a jót, a nemest, a dicsőt. A szegény a gyámoltót, a nyomorgó a segítő kezét, a gyászoló vigasztaló angyalát veszítette benne.

De virág volt s így hervatag, viritó rózsa talán, melyet a gyilkos kéz eszeveszett örvénynek engedve tépett le.

Idegen föld szülte, de rajongó hévvel, határt nem ismerő szeretettel csüggött hű magyarjain.

1854. április 24-én házasságra lépett felséges Urunkkal. A magyar nem volt az ünnepnapon. Kezén nehéz bilincs csüngött, de a

csörgése a szebb jövő hangja volt. Ereztek a szenvedő kezek, hogy ő lesz a megszabadító angyal.

S a remény nem csalt meg. Az esküvő előtt 3 nappal 136 fogoly kezéről hullott le a nehéz bilincs.

Az esküvő után a császári pár elhatározta, hogy Magyarországot beutazza. 1857. május 4-én megdördültek a vén Gellérthegy ágyai jelezvén, hogy odaérkezett a felséges pár. Budáról Debrecen felé vették útjukat, de csakhamar visszatértek. A kis Zsófia főhercegnő anyja karjaiban mult ki.

Ez volt az első csapás anyai szívére.

De a rövid uton is megszerette a magyart. Ezután szeretete e nép iránt napról-napra nő, jósága határt nem ismer, igazságossága az irgalmassággal párosul; másnak vagyonát szinte szenvedélylyel őrzi.

Életmódja egyszerű, polgári. Örül, ha nem háborgatják.

De nemcsak a magyar fajtszerette végtelen rajongással, hanem annak nyelvét is megszerette. Művészetét csodálta s rajongott költőiért. Boldog volt, ha fölolvasonője, Ferenczy Ida jó magyar könyvet szerzett.

Eötvöst különösen szerette.

Hányszor sirt, hányszor csordultak végig halvány arcán könnyei, midőn annak »végrendelet« ét olvasta.

»Ha majd kijöttök néha,
S megáltok síromon,

Fogja magát hát az alsó-ausztriai helytartóság és november 10-ki rendeletével egyszerűen betiltja a gazdasági- és tenyész-sértések bevitelét Magyar- és Horvát-Szlavonország egész területéről, csak azért, mert nálunk az országban itt-ott sertésvész van, a honnét sertéseket kivinni különben sem szabad.

Az osztrák kormány pedig, a helyett, hogy a helytartóság körmére koppintana a kiegyezésnek illetően durva megsértése miatt, még rádupláz erre a sérelemre azzal, hogy november 14-én belügyminiszteri rendelettel kimondja a beviteli tilalmat a Kőbányáról származó sertésekre, mert egy Kőbányáról Bécsujhelybe szállított sertésen konstatáltak a sertésvész nyomait.

Az alsó-ausztriai helytartóság brutális rendeletéért a magyar kormány még reklamálni is elfelejt, hisz itt csak a gazdasági- és tenyész-sértések tulajdonosai, tehát nem nagykereskedők károsodnak; a kőbányai sertés-zár ellen azonban már tiltakozik, de összes erélye abban merül ki, hogy felszólítja az osztrák belügyminisztert, vizsgáltná meg a saját közegeivel a kőbányai telepet, vajjon találnak-e a 33000 darabból álló telepen csak egyetlen beteg állatot.

A védekezésnek már ebben a módjában is benne foglaltatik u. n. államiségünk élhéttelenségének egész gyalázatja. Az állategészségügyi egyezmény világos rendelkezése szerint ugyanis még abban az esetben is, ha a sertésvész tényleg behurcoltatott volna a másik állam területére, a *beviteli korlátozás vagy tilalom menten megszüntetendő, mihelyt a behurcolt betegség megszüntését kormányunk hivatalosan kijelentette.*

S a mi kormányunk a helyett, hogy ily hivatalos kijelentést tenne, a melynek hitelt adni az osztrák kormány föltétlenül tartozik, felszólítja az osztrák minisztert, hogy küldje ide a saját közegeit vizsgálatot tartani — és még nagy vívmánynak fogja hirdetni, ha ezek az idegen állambeli

kiküldöttek megjelennek a mi államunk területén és *hivatalosan fölülvizsgálják a magyar kormány szavahihetőségét.*

És ez a kormány, ennek a gazdasági leköttöttségnek az apostolai még azt merik hirdetni, hogy a gazdasági elválást a vámháborútól való félelemből nem szabad erőltetnünk. Hát nem százszorta veszedelmesebb a viszonyosságnak rovásunkra történő ilyen sértegetése a legádázabb vámháborúnál? Most szabadon mérik az osztrákok a legádázabb csapásokat gazdasági érdekeinkre, a nélkül, hogy módunkban állna a megtorlás. Bezzeg lennénk csak gazdaságilag önállóak, majd meggondolnák százszor is az osztrákok, hogy ilyen oktan és jogtalan rendszabályokat léptessenek életbe ellenünk, mert akkor módunkban állna ezt ipari terményeikre vetett háborus vámmokkal visszatorolni.

De így a papiros önállóság mellett megelégszünk a viszonyosságnak a papiroson való biztosításával is s a mikor azt Ausztria a valóságban lábbal tiporja, vagy egyszerűen letagadjuk a sérelem megtörténtét, vagy alázatosan könyörgünk annak megszüntetése iránt. Persze minden újabb sérelem megszüntetése aztán újabb magyar vívmánynak lesz minősítve, a melyért újabb kárpótlás jár Ausztriának.

Igy viszik mindközözelebb a végromlás szélére hazánkat azok, akik a vámháborútól féltik az országot s azért inkább összekötözött kezekkel szolgáltatják ki azt a vére és vagyonára éhes ellenségnek.

Megégett gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. november 25.

A szülői gondatlanság következményei gyakran kiszámíthatatlan hatással vannak a gyermekek jövőjére. Hány gyermek lesz örök életére nyomorult, csak azért, mert szülői kiskorában nem ügyelnek rá s engedik őt egyedül játszani, járni-kelni, ténferegni, a mikor

Hazaszeretetét jellemzi e néhány szava: »Addig éljen, míg a honnak él«, mondá gróf Ráday köszöntője után, ki a királyt éltette.

1866-ban egy napon ezt mondta gróf Andrassy Gyulának: Ha Olaszországban rosszul folynak a király dolgai, az nagyon fáj nekem, de ha Magyarországon folynak rosszul az megöl engem. Midőn pedig 1867-ben arany betűkkel ragyogott »a magyar alkotmány«, tudta mindenki, ki érdeme ez, tudta mindenki, hogy kinek tartozik mindezért halálával.

A koronázás után ugyszólván teljesen a mienk lett. Magyarország fölvirágoztatásának szentelte életét.

Pártfogásába vette ama férfiakat, kiknek bűne a honszeretet volt. Befolyásával szabadá tette többek között Horváth Mihályt.

Háláját fejezte ki Deák Ferenc ravatalánál. Ott sirt, ott imádkozott a nagy bölcs holt teteménél. Maga tette le a koszorút, melynek szalagján ez egyszerű szavak voltak: Erzsébet királyné — Deák Ferencnek.

Néhány év mult el csak boldogságban. Szomorú év nyílt meg az 1889. Anyai szívének látnia kellett, miként dől sirba imádott fia.

Lemondás, bús hervadás ettől élete. Fájdalom emészte szívet halála napjáig...

És fájdalom emészti most népe szívet az ő bús elmúlása felett s ez volt annak az országos gyászának az alapja, mely e hetet bevezette.

De gyászoltak mások is. Buslakodtak a

könnyen baj érheti. És megtörténik az is, hogy a szülők gondatlanságát életével fizeti meg a gyermek. Persze ily szomorú esetben hogyan is lehetne teljes szigorúsággal vádolni a szülőket gyermekük haláláért? Hisz annyiféle ürügygel védelmezheti magát a napi munkában elfoglalt apa és anya, hogy végre is még inkább szánjuk őket, hogy gyermeküket elvesztették, semhogy vádolnók gyermekük haláláért. Mert az ily szomorú esetek rendszerint a szegény nép körében fordulnak elő, kinek sok a dolga, napi munkája s ki nem fogadhat gyermekei mellé sem dajkát, sem nevelőnőt.

Levelezőink egyszerre két helyről is értesítenek bennünket a szülői gondatlanság következményeiről. Ez a következmény mindkét esetben halál volt; szomorú halála két kicsi gyermeknek.

Farkas Imre magyarpeterdi lakosnak két éves László nevű gyermeke az egyik áldozat. A kis gyermek öt éves testvérevel játszadozott napközben kint az udvaron. Az udvarról azután tovább mentek, le a kertbe, a hol zörgő faleveleket fujt halomba a szél. Az öt éves gyerekek ekkor eszébe jutott, hogy tüzet kellene rakni s a mellett melegednének. Ugyis tett. A konyhából valahogy elcsent egy csomó gyufát s azt kezdte gyújtogatni egy halom levél mellett. Végre meg bírta gyújtani a levélrakást, mire kis testvérevel együtt ujjongva ugráltak a tűz köré. Azután letelepedtek és ott melegedtek egy ideig s nem is vették észre, hogy a tűz egészen a két éves Lacikának a ruhájáig harapózott.

A kis gyerek ruhája egy perc alatt lángra lobbant. Testvére sikoltozva szaladt ki a kertből és segítségül hívta szülőit. De már késő volt. A kis gyermeken összeégett a ruha és gyenge testét nyaldosták a lángok, a hogy ott feküdt eszméletlenül a fűben.

Megrémült szülei ölse kapták, bevitték a házba s ágyba fektetvén, orvosért küldöttek. Az orvos azonban nem tudta már megmenteni a szegény teremest. Rövid pár órai nehéz kintolás után az összeégett gyermek kiszendvedett.

Az esetet természetesen bejelentették a szentlőrinci járásbírósnak, hol a vizsgálatot megindították a gondatlanságból eredő szomorú haláleset ügyében.

A másik ily tragikusvégű eset Szabáspusztán történt. Itt az áldozat Jilling Józsefnek hatéves József nevű gyermeke volt, a ki szintén halálra égett, vigyázatlanság folytán.

vasutas, postás és telefonos kisasszonyok, mert a kereskedelmi miniszter e héten rendeletben tudatta, hogy nincs hely a szegény diplomás kisasszonyok számára az államnál, hát ne is folyamodjanak állásért. E rendeletről elmélni lehet a következőképen:

A kereskedelemügynek derék minisztere a minap aláírt egy tizenöt soros irást. Ez a pár sor irás elegendő volt arra, hogy a szomorúság köde homályosítsa el néhány száz, hogy ne mondjam néhány ezer fiatal leányszempárt.

Rideg pár sor irás, hivatalos, mint egy nyilvántartói jelentés.

Tudtára adja ország világ kenyérkereső leányainak, asszonyainak, hogy ne kopogtassanak alkalmaztatás végett a kereskedelemügyi miniszterium kapuján, mert Isten bizony nincsen üress állás.

Nincsen és nem is lesz. Holnap sem lesz, holnapután sem lesz, tíz esztendő multán sem lesz.

A mi női állás a következő esztendőben megüresedik, arra mindegyikre van már száz előjegyzés.

Ha valamelyik hivatalban egy asszonyt látnak ülni, azt mind úgy tessék elképzelni, hogy annak a széke mögött még egy hosszú sor láthatatlan nő áll, várva szép türelmesen, mikor kel föl az előtte levő arról a székről, hogy utána ő is leülhessen.

Óh Istenem, milyen jó is annak, a ki tíz évvel előbb jött a világra. Hogy ő már

Zengjétek el a legszebb
Dalt néma hantomon.

Magyar dalt, lelkesítő,
Melynél a szív dobog,
Tán halva is megérem.
S lelkem hevülni fog.

És sirjatok egy könyvet
Barátotok felett.
Dalt érdemel, mert költő
Könyvet, mert szeretett.

Saját végrendeletét látta e sorokban.

A nemes szív nemcsak a költőket olvasta, de lelke is megtermékenyült s dalra fakadt. A mélabús komorság, a természetért való rajongás ömlik végig e sorokon:

»A világon változást szenved minden;
Azért hűséget ne keres a földön.
Csak te vagy örökké igaz s való,
Természet, bűbájodban elragadó!
Óh be boldog, a ki téged imád!
Csalódásnak keble helyt nem ad.
Tartós hűségért vedd cserébe
Hű bámulatomat mindörökké!«

A magyar nyelvet nemcsak, hogy ő maga szerette, de csakhamar megkedveltette gyermekeivel is. Nevelőjüknek, Rónaynak meg is panancsolta, hogy gyermekeit csak magyarul tanítsa.

Hazánkért dobogott szíve.

Nem külső képrázat, nem vakító tetszés az, mit hazánk iránt érzett; de szívének minden vágya, minden óhaja Magyarország boldogítása.

Az eset úgy történt, hogy a fiu kint volt a határban dolgozó munkásnép között. Ott forgolódott akkor is, mikor *Lekher Józsefné* Hajdu Krisztina nevű munkásasszony tüzet rakott, hogy amellet melegedjenek. Később aztán a munkások ott hagyták a tüzet s nem is gondoltak vele. Pedig ott maradt mellette a kis Jilling József, a ki egy ideig csak nézte a hamvadó tüzet, aztán pedig egy csomó száraz galyat dobott rá és közvetlen közelből gyönyörködött benne, hogy mint lobogtatja a tüzet a szél.

És ez volt a veszte. A lángot a szél odacsapta reá, mitől meggyulladt a ruhája és a következő percben az egész gyerek lángba borult. Sikoltozva ugrott föl és szaladt pár lépést a messzire dolgozó munkások felé. Olyan volt, mint az égő fálya, melylyel a pusztában játszik a szél, vagy a futó lidéretűz. Fájdalmában azután levágta magát a földre és ott fetrengett s mire a munkások segítségére siettek, már eszméletét veszté s egész teste pirosra égett.

Szülei mikor megtudták esetét s látták összeégett gyermeküket, elvesztették fejüket a fájdalomtól. Nem bírtak rajta segíteni, nem tudták fájdalmát enyhíteni s mire orvost hívtak, a szerencsétlen fiucska már kiszenvedett.

A borzasztó esetről megtették a feljelentést a sásdi kir. járásbírósnál, hol a vizsgálatot megindították *Lekher Józsefné* ellen, a ki a tüzet rakta s eltávoztván tőle, nem oltotta el s így gondatlansága folytán okozója lett a kis gyerek szomorú halálának.

Hirek.

Pécs, 1899. november 25.

Színházi hét.

Nagyon háborusak voltak a héten a kedélyek a kulisszák mögött. Pisztolyokat tisztogattak és kardokat köszörültek: büzlött valami Dániában. Aztán a sűrű sötét felhő, mely a kedélyek fölött tornyosult, elgomolygott szépen odébb, kissé szikrázott az acél, aztán ismét békesség honolt Thália papjai között, a szépséges papnők pedig örömkönyveiket törülgették le csillogó szempárjaikról.

leülhet, hogy neki már nem kell turakodni, tolakodni.

Átkozott balszerencse, a mely a nyolcvanas években hozott a világra és nem a hetvenes esztendőkből.

Lenne ránc az arcon, csillogna fehér szál a halánték körül, de legalább akkor lehetett volna jönni, a mikor még nem voltak tele azok a székek, a mikor tárt karokkal várták a kenyér után járó nőket a harminc forintos fizetés édes gyönyörére.

Hisz a fiatalság ugyis csak azoknak boldogság, a kik divatos ruhában sétálhatnak a király-utca déli verőfényén és libegő csipkébe takarva forognak a farsangi vigságban.

Szegény leánynak átok a fiatalság és ha kopott szegénységben végig szégyenkezik az emberek között: kívánja, vajha öreg volna és csunya, hogy ne nézze meg senki az arcát, ne olvasná le róla az elhagyatott szegénységet.

Ha te feltámadnál nemes lovag, a ki tizrőlős dárdával vívtal véres tornákat, hogy elvegyed a rózsát jutalmul hölgyed kezéből, vagy összetört csontokkal feküdd meg a porondot: a ki az istentiszteletnél nagyobbnak mondottad az asszony tiszteletét, ha te most fölkelnél sirodból és látnád, hogy kosarazzuk ki az állásért kérelmező leányokat, asszonyokat! Milyen rideg felsőbbiséggel hallgatjuk meg ajánlkozásukat és milyen bideg udvariasággal kísérjük ki az ajtón.

Mert azért udvariasak vagyunk mi is és nem utasítjuk ki kereken a szép könyörgőket,

Nádasyt azonban nem lehetett az ő egykedvűségéből kiközösíteni, olyan kuplékat énekelt vasárnap este »Felhő Klári«-ban, hogy csak úgy rengett a kacajtól a színház.

Azt mondta, hogy:

1.

Vékony cérna, vastag olló
Mihelyt leány, mindjárt nem jó . . .

Saj diri dongó,
Saj diri dongó
Diri-diri diri dongó.

2.

Elszakadtam a rózsámtól,
Mint a borju, az anyjától . . .

Saj diri dongó . . .

3.

Leszakadt a dolmány gombom,
Másra szállott a galambom.

Saj diri dongó . . .

4.

Ugy illek én Katicához,
Mint a sallang a számárhoz.

Saj diri dongó . . .

5.

Némely asszony feje kongó,
Éppen mint az üres hordó.

Saj diri dongó . . .

6.

Ha én volnék a falu rossza,
Én ugatnék, nem a kutya.

Saj diri dongó . . .

7.

Rongyos kódis alamuszi,
De jó az a cvikipuszi!

Saj diri dongó . . .

8.

Ugy pászolok a rózsámhoz,
Mint a virsli a tormához.

Saj diri dongó . . .

9.

Öt forint van a zsebembe,
Ha elveszem, nincsen benne.

Saj diri dongó . . .

10.

Három rövid szivart veszek,
Ha elszivom, rövid leszek.

Saj diri dongó . . .

hanem kiírjuk a kapura, hogy tessék kívül maradni hölgyeim!

Kivül fognak maradni bizonyára. Ilyen határozott figyelmeztetésnek bizonyosan meglesz a foganatja és be fogják látni, hogy csakugyan kár az ötven krajcáros bélyegért.

Visszatfordulnak a kaputól és mennek tovább.

De hová?

Haza nem, mert ott siri nyomoruság várakozik.

Hát hová?

Minden kapun ott függ már a kikoszarozó figyelmeztetés: nem lehet bekopogtatni semelyiken sem, mégis mindegyik előtt százával várakoznak a kenyeret keresők.

Csak a szegény és bün kapuján szabad a bemenet.

Ott nem áll őrt bunkós bottal a szigorú portás, ott nincs zsufolásig soha.

Mit ér azonban a filozofálás, mikor az egész világ forgása azt mutatja, hogy küzdelem az élet?

Beismerik ezt az angolok is, kiket e héten is ugyancsak püföltek a burok. Beismerik a kvóta-bizottságok is, kik nagy küzdelmet fejtettek ki, míg megállapodhattak a kvótában. Még is állapodtak; de most már még nagyobb küzdelem előtt áll a kvóta ügye, mert a rajszkrát hogy mikor fogadja el, az a legkétségesebb!

No majd megmutatja a jövő. Addig türelmet ajánl mindenkinek, ki a kvóta ellen van:

Kövágó Ors.

11.

A ki nem jó a színházba,
Ne jusson a menyországba! . . .

Saj diri dongó . . .

12.

Krumpli cukor, fehér plajbász,
Zálogba az überciger . . .

Saj diri dongó,
Saj diri dongó
Diri-diri diri dongó.

Ez az utolsó kuplé nem rimel ugyan, de igaz.

*

Szmik Antal mérnököt *Éltető* mindig azzal biztatja, hogy csináljon már egyszer új függönyt, mert így a kardalosok, no meg a szép kardalosnők mind »cugot« kapnak és nem tudnak majd énekelni.

Lám, *Éltető* mennyire vigyáz azokra, a kiknek hangjuk is van.

*

Ismét a kezembe került egy színlap *Halász Danieltől*. Ugy látszik a vándor színésztrupp tovább tudott vándorolni Pécsváradról és most már *Szent-Lőrincen* vannak, a hol meg is feneklettek. Viszontagságos és küzdelmes lehet megélhetési viszonyuk és bizony nagyon árva fiai lehetnek a műzsának; tanusítja legújabb érdekes hektographirozott színlapjuk is:

Lendvai Márton remek vigjátéka a budapesti nemzeti színház műsorából.

Szent-Lőrincen, a nagyvendéglő termében, ma csütörtökön, 1899. nov. hó 22-én Bérlet. adatik: 4. szám.

Amerikai nagybácsi.

Vigjáték 3 felvonásban, írta Lendvai Márton.

SZEMÉLYEK:

Magyari, táblabíró	— — — —	Halász Dániel.
Anna, neje	— — — —	Pappné Katalin.
Róza, leányuk	— — — —	Halászné Róza.
Peterdi Béla, színész	— — — —	Kolozsi József.
Körmös, ügyvéd	— — — —	Szigeti Géza.
Peti, mindenés	— — — —	Zágonyi Ferenc.
Glückstein, ékszerész	— — — —	Hegedűs Ferenc.
Panni, cseléd	— — — —	Zágonyiné Ella.

Helyárak: Két első sor 60 kr., a többi ülőhely 40 kr. Földszinti álló 30 kr. Karzat jegy 20 kr. Jegyek előre válthatók a színháznál. N. é. közönség! *Ezen kívül még két előadásunk leend; hazafias pártfogásuk által tegyék lehetővé, hogy becses körükből társulattal tisztességgel eltávozni képes legyek.*

Pártfogásért esd

Tisztelettel

Halász Dániel igazgató.

Kezdeté 8 órakor.

Halász Dániel társulata tehát még mindig Baranyamegyében nyomorog. Vajjon ki itten a hibás Halász Dániel-e; hogy rossz társulattal akar pénzt keresni, vagy pedig a szentlőrinci közönség, hogy Halász Dániel művelőzetet nyújtó társulatát nem pártolja kellőleg?! Mert bizony nagyon szomorú dolog a mai világban, ha egy színigazgatónak a közönséget nyilvános plakátokon arra kell kérnie, hogy támogassa őt, mert különben nem tudja tisztességgel elhagyni a várost.

*

Ennivalóan aranyos volt a kis *Szabó Erzsike*, mint Gyurkovics Mici szerda esti vendégfellelépében. A színpadon virágbokrétákkal halmozták el, másnap pedig temérdek ansichtskártyát kapott legeslegújabb tisztelőitől a reggeli póstával.

Egy jogász ezt a verset írta *Szabó Erzsikének*:

Ha berepülne szivembe
A kis madár, a szerelem,
Ha egyszer sugná fülembé
»Valaki« szivből: »Szeretem«
Be boldog lennék Istenem! . . .

Szabó Erzsike Micihez illő turpissággal ezt válaszolta:

Rövid az élet, örök a sir,
Bolond a ki ansichtskártyára ír.

*

A B. A. L. E. K. előadásán Tiszay direktornak alkalmi kuplén igen sokat kacagtak. Nádasz a jó rimeket segítette előtérbe juttatni, Tiszay direktor pedig a rossz rimekkel hozta kacajkitörésekbe a publikumot.

Ime egy pár kuplé a hatásosabbak közül :

1.

Ha nálunk most sok helyen
lvásra kerül sor,
Mi sem olthatja szomjunk,
Oly borzasztó a
Nádasz belekiált: Bor!
Tiszay: Dehogy! A víz; mert — nincs!

Adóba minden ember
Olyan sokat fizet,
Ihatnék annyi pénzért
Elsőrangú
Nádasz: Vízet!
Tiszay: Dehogy! Aszút!

2.

Az 1900. év
Vajjon hoz e sok jót,
Hogy ki önként akarja
Csak az fizet
Nádasz: adót!
Tiszay: Dehogy! Kamatot.

Kriványt is rég elfogták
Nincsen többé zavar,
Igy elmondhatjuk bátran,
Hogy boldog a
Nádasz: magyar!
Tiszay: Dehogy, a rendőrség.

3.

Az önálló vámkérdés
Megin elökerül
És erre bátran mondom,
Mindenk
Nádasz: Megörül.
Tiszay: Dehogy! Nagyot néz.

Anyósokat ládákba
Küldünk vámentesen
S ha külföldre érkeznek
Visszaküldik
Nádasz: Csendesesen.
Tiszay: Dehogy, megvámolva a feladónak!

4.

Sóhajtok a hazámért
S a sóhaj soh'se halk,
Mert emelni akarja
A quótát a jó
Nádasz: Falk!
Tiszay: Dehogy, az osztrák!

De változott a helyzet,
Mindenk jól remél,
Nem engedi emelni
Az országházba
Nádasz: Széll!
Tiszay: Dehogy! A függetlenségi párt.

*

Az »Aranykakas« került színre tegnap este telt ház előtt. Folytonos derűtség uralkodott a nézőtérén, kedélyesség, vidámság volt mindenütt.

Zajonghy Elemér és a kis Virgaly Boriska nászutazáson voltak.

Kitűnően adták a szerelmeseket. A főpincér (Németh) lelkendezve ugrott eléjük :

— Hol parancsolnak kérem szobát, talán jó lesz hátul az udvarban?

— Nekünk mindegy.

Tiszayné az »Arany Kakas« fogadósné nagyot mosolygott.

— Azám ezeknek mindegy. Hiszen nászutazáson vannak, fő hogy szobát kapjanak.

— Na, te isz abe schön! kiált bele a jóképű »Dachselmayer.«

Petoló.

Napirend 1899. november 26-án és 27-én.

Naptár: vasárnap, nov. 26. — Róm. kath.: Konrád. — Prot.: Konrád. — Görög-kel.: (nov. 14.) Fülöp. — Zsidó: Kislev 24. — Nap két 7 óra

23 perckor; nyugszik 4 óra 12 perckor. — Hold két éjjel után 36 perckor; nyugszik 1 óra 6 perckor délután. — Hétfő, nov. 27. — Róm. kath.: Virgil. — Prot.: Virgil. — Görög-kel.: (nov. 15.) Guriasz. — Zsidó: Kislev 25. — Nap két 7 óra 25 perckor; nyugszik 4 óra 11 perckor. — Hold két 1 óra 39 perckor éjjel; nyugszik 1 óra 25 perckor délután.

Időjárás. Kilátás a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: szeles, hűvös idő és éjszakai csapadék várható.

Térzene a Széchenyi-téren vasárnap d. e. 2/4 12 órakor.

Tanítónők felolvasó estélye a Vigadóban 5 órakor.

Színház: vasárnap d. u. »Gyimesi vadvirág«; este »Szulamith.« Hétfőn »Arany ember.«

— (**Katonák vendégei.**) Tegnap reggel érkezett Pécsre Klobucsár Vilmos m. kir. honvédszázad felügyelője, ki a tegnapi nap folyamán vizsgálta meg a pécsi 8-ik honvédszázad és a 3-ik honvédszázad lovaglótisztviselő iskolát. Klobucsár honvédszázad felügyelője tegnap este már el is utazott Pécsről. — Ma reggel érkezett Pécsre Czibulka honvéd altábornagy a 19-ik honvédszázad megvizsgálása végett. Holnap pedig Bihar tábornok érkezik Pécsre, ki azonban csak átutazóban van. Czibulka altábornagy tiszteletére ma este — hir szerint — társas vacsora lesz a »Hajó« szállodában.

— (**A pécsi műkedvelők egylete**) 1899. évi december hó 3-án (vasárnap), a »Hattyu« nagytermében, fölolvassás- és műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendez. Műsor: 1. »Szolgálj ki magad« c. humoros fölolvassást tartja: Pick Béla ur. 2. »Az irodában«, magánjelenet Porzsolttól. Előadja: Kléber Rozika k. a. 3. »A felsült szerelmesek.« Vigjáték egy fölvonásban; irta: Plouvier Ede; fordította: Mihályi Hugó. Személyek: Berdier Pál — Tóth János; Mornier Viktor — Kapás János. Műsor után tánc. A zenét az egyet házi zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 50 kr. Előre váltva 40 kr. Jegyek előre válthatók Fischer Ferenc ur könyvkereskedésében és az egyleti tagoknál. Fölülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— (**Véres lakodalom.**) Lakodalom volt Kónyi községben Örmény Pál házában. Mikor a legények már jól felöntöttek a garatra, Orbán István nevű legény mindenáron verekedést akart kezdeni egy másik legénnyel. Hogy Orbánt lecsillapítsa, egy Bakarec Károly nevű fiatalember közbelépett s ennek véres következménye lett. Orbán ugyanis kést rántott s a békitő Bakarecet összeszurkálta. A véres lakodalmi esetre nézve a további vizsgálatot a tamási járásbíró folytatja.

— (**Halálozás.**) Özv. Szommer Fülöpné szül. Bayerle Katalin, életének 87-ik évében ma reggel meghalt. Temetése holnap (vasárnap) délután 3 órakor lesz a Radonay-utca 3. számú házból a budaikülvárosi temetőbe. Az engesztelő misét hétfőn 9 órakor tartják lelkiüdvéért a belvárosi plébániatemplomban. Halálát fiai, Szommer Amát és Szommer Gyula, leánya, Szommer Zsófia Hippmann Károlyné, vejei, menyei és tizenhét unoka gyászolja.

— (**Új járásbíró.**) Módly Béla, pécsi kir. ítélőtáblai tanácsjegyző albiró a pécsi kir. járásbíróhoz járásbíróvá kineveztetett.

— (**Orvtámadás.**) Grünfelder József, kisnyárádi lakos, mikor a himesházi vásárról hazafelé tartott, vakmerő orvtámadásnak lett az ádozata. Egy előtte ismeretlen egyén ráro-

hant az uton, a földre teperte, ütlegelte és összerugdosta s a félig alélt embert összeverve hagyta az uton. Grünfeldernek ballába el is tört az ütések következtében s egy arra járó kocsin vitte be Kisnyárádra. A nyomozást megindították az ismeretlen orvtámadó kézrekerítése végett.

— (**Megszűnt járványok.**) A téli évad beállta alkalmával egyre-másra érkeztek az aggasztó hírek a vörheny és ronszó toroklobnak járványosan történt felléptéről, minek főleg a gyors időváltozás volt az oka, melyben tudvalevőleg az emberek inkább ki vannak téve a betegségeknek. Most azonban már elmúlt a veszély s már néhány nap óta kapjuk az örömdetes híreket, hogy a gyors és erőyes óvintézkedéseknek sikerült a fellépett járványoknak elejét venni. Így legújabbán Somberek, Dunaszekcső és Baar községekből értesítenek bennünket, hogy az ott fellépett vörheny-megbetegedések megszűntek, a járvány elmúlt, úgy hogy a járvány tartama alatt bezárt iskolákat is megnyitották.

— (**Tanítónők estélye.**) A pécsi és pécsvidéki tanítónők egyesülete holnap (vasárnap) délután 5 órakor tartja hangversenyyel egybekötött felolvasó-estélyét a Vigadóban Belépti-jegyek egy koronáért az estély előtt a pénztárnál válthatók.

— (**Kirabolt korcsma.**) Orfű községben Szommer Ferenc korcsmájában vakmerő betörők garázdálkodtak egyik közelmúlt éjjel. Kiásták a korcsma falát s azon át behatolva, elvitték az üzlet asztalfiókjából az ott talált 49 forint készpénzt, százötven darab szivart és kétszázhuszonöt csomag dohányt, összesen mintegy hatvan forint kárt okozva a korcsmárosnak. A betörést csak másnap reggel vették észre, mikor is feljelentették a hatóságnál. Eddig azonban még nem tudtak a betörők nyomára akadni.

— (**Szilveszter-estély.**) A »Pécsi Polgári Daloskör« tizenöt év óta műveli a magyar dalt s ugyanennyi idő óta szórakoztatja népszerű estélyeivel városunk közönségét, mely megkedvelvén a derék dalosegyesületet, minden alkalommal hálás elismeréssel adózik tömeges megjelenésével. Dalosaink a városi hatóság és társesületek megkeresésére, jótékony célra a leggyakrabban működnek közre. Miért is kevés idő marad saját egyesületük anyagi gyarapítására. A daloskör saját alapja javára évenként öt-hat ünnepélyt rendez, melyek közül a legsikeresebbek közé számíthatók a Szilveszter- és tarsangi estélyek kitűnő, humoros műsoraikkal, melyek a mulatni vágyó nagyszámú közönséget rendszeren megkacagtatják. A daloskör rendezősege e két tréfás estély műsorára nagy figyelmet fordít. Nagy költséggel hozatja meg külföldről a legtréfásabb műveket s Vész Albert karnagy által magyarra fordítva, adja elő ügyes szereplőivel. A daloskör idei Szilveszter-estélyének teljesen új műsorát már egybeállították s nagyrésztben be is gyakorolták Vész karnagy vezetése mellett. A műsor két igen hatásos száma lesz a »Revízió a menyországban« című kétfelvonásos operett, melynek szövegét Tihanyi Károly irta, ki jóízű mókairól általánosan el van ismerve; kitűnő zenéjét pedig Vész Albert karnagy szerezte. E humoros darabban a daloskör nőikara is közre fog működni. Továbbá a »Chinai Sze-

renád-tréfás kar, melyhez a khinai kosztümöket és díszleteket Tiszay színigazgatótól fogja a rendezőség egy kiküldött bizottsággal elkéretelni. Lesznek továbbá több igen jó, a helyi viszonyokhoz alkalmazott kuplák is. A meghívókat és az ügyesen egybeállított műsort már néhány nap mulva kibocsájtja a rendezőség.

— **(Megugrott a büntetés elől.)**

Alsó-Hidvég-pusztán Nagy Ignác kocsistól és még többektől ruhaneműeket és egyéb ingóságokat lopott Kis Józsiás, huszonhatéves, helynélküli szolgalegény. Mikor hallotta, hogy a lopásokért keresik, megugrott s még eddig nem is tudtak kézrekeríteni. Ha megkerül, majd a bíróság végez vele.

— **(A cigány és fia.)** Tausig Adolf, medinai lakos téglatelepéről vagy száz darab téglát eltűnt e hét egyik éjszakáján. A nyomozás során azután megállapították, hogy a lopást Fájkina Tamás, kóborcigány és fia követették el, a kiket csakhamar el is fogtak. Most a tolvaj cigány és fia a börtönben várja büntetését.

— **(Adományok.)** A héten a népkonyhára adakoztak: dr. Mende Lajosné 5 frtot, Kovácsfi Kálmán 5 frt, Özv. Kaltnecker Györgyné 3 frt, Werner Ottóné 3 frt, Lakits Ferencné 3 frt, Cseh Marianne 2 frt, Özv. Ferenc Istvánné 1 frtot. A nőgyelet karácsonyfájára adakoztak: Erreth Kálmánné 5 frtot, Krausz Jenőné 2 frt 60 krt, dr. Mende Lajosné 2 frt és Özv. Ferenc Istvánné 1 frtot.

— **(Jön a kisértet.)** Az István-utca 13-ik számú ház egyik lakásában az éjjel úgy

éjjelután nagy ropogást hallott az ott lakó házaspár. Az asszony figyelmeztette erre a férjét, mire a férj így válaszolt:

— Takarózzál be asszony; jön a kisértet!

Az asszony azonban kíváncsi volt s kidugta a fejét a paplan alól, mikor a ropogás erősödött. És a szoba tetőzetén vörösséget látott s ijedten kiáltotta el magát:

— Jaj; az ördög!

— Nem ördög az anyjuk, hanem tűz van! felelt erre a férje, kiugorván ágyából.

Ugy is volt. Tűz volt a padlásán s pár pillanat alatt az egész háznép talpon volt a házban, mely özvegy Klenc Ferencné tulajdona. Egyik lakó lélekszakadva szaladt a városházára s ott jelentette:

Jöjjenek! Az István-utcában nagy tűz van!

A toronyőr is jelezte a tüzet s erre a tűzoltóság, valamint a Zsolnay-gyári tűzoltók is kivonultak. A tűzhöz kiment Vaszary Gyula rendőrfőkapitány és Oberhammer Antal tb. főkapitány, tűzoltóparancsnok is. A padlásán a kályhacsövek rossz vezetése folytán egy gerenda égett, de mire a tetőbe kapott volna a tűz, el is oltották. Így hát kár alig van; csak a házbeliek ijedsége volt nagy.

— **(Megugrasztott betörők.)** Schneider József Mislény községi lakos házában — mint értesülünk — az elmúlt éjjel betörők jártak. A tettesek a pince ajtaját feszítették fel, lopni azonban már nem volt idejük, mert az okozott zajra a gazda felébredt, mielőtt azonban az udvarra mehetett volna, az egyik béreese már lámpát gyújtott s egy vasvillával felfegyverkezve a pince felé tartott, mit a betörők észrevéve, kereket oldottak. A gazda feljelentése folytán most keresik a megugrott ismeretlen tetteseket.

— **(Szegény iskolás gyermekek felruházása.)** Nagy örömük lesz a holnapi vasárnap a szegény iskolásgyermekeknek. A városi Tanács rendeletére ugyanis a községi népiskolákban holnap osztják ki a szegény tanulóknak a téliruhákat. A ruhakiosztás ünnepelesen, a városi Tanács és az iskolaszék tagjainak jelenlétében fog megtörténni délelőtt 11 órakor.

— **(Bizottsági tagválasztás.)**

Néhai Wachauer Károly elhunytával a város első törvényhatósági bizottsági tagválasztó kerületében egy tagsági hely megüresedvén, a városi közgyűlés a választást december 3-ára tűzte ki. Majorossy Imre polgármester ma hirdetményben teszi közzé, hogy a választás elnöke Jobst László dr., helyettese Tamássy Ferenc lesz s a szavazás a szigetikülvárosi iskolában reggel 9 órakor kezdődik s délután 4 óráig tart.

— **(A város igazoló választmánya)** ma délután 4 órakor ülést tartott a városházán a főjegyzői helyiségben. Az ülésen a beteg Krasznay Mihály kir. tanácsos helyett Szeregy József dr. elnökölt s résztvettek rajta Kindl József, Kelemen Mihály és Tróber Aladár dr. főjegyző. Az ülés tárgya volt a december 3-diki bizottsági tagválasztás alkalmára az első választókerület választó polgárai névjegyzékének kiigazítása.

— **(Tűz Rác-Kozáron.)** Az elmúlt éjjel Rác Kozáron kigyuladt Burget Ádám ottani lakos udvarán egy szalmakazal, mely — még mielőtt az oltáshoz hozzáfogtak volna —

a melyből két sötét, nagy szem öntudatlan ártatlanságának nyílt elfogulatlanságával tekintett az életbe.

Valami leirhatatlan érzés vett erőt Gertrudon; zavar, a melyből nincs kibuvás; a gyűlöletnek, haragnak egy neme a szép, gondosan ápolt, érintetlen kerti virág ellen. De szép, nagyon szép volt — az ellen nem lehetett semmit sem szólni.

De mért tekintettek azok a szemek oly szabadon, oly kihívóan, oly bántóan elfogulatlanul a képből? Ki volt ez?

Azután . . . összerogyott. A hátán végigtutott a hideg, mint a nehéz betegségek előérzete; arcában a vér egyre jobban tűzelt.

Ki volt az, a ki őt ártatlan szemeivel oly önkéntelenül, elfogulatlanul megvetette?

Az ő régi én-je — ő maga!

A saját arcképe volt a kezében . . .

NEGYVENNYOLCADIK FEJEZET.

— Nagy meglepetést készítettem számára, kedves Gertrud, az első vendégeim közül, a ki az üdvözlésére siet, egyik régi barátinje — kiáltott Lydia diadalittasan, midőn Gertrud a következő reggelen az ebédlőbe ment.

Gertrud föltekintett, egy élteesebb hölgyet pillantott meg, a ki a háttérben a szamovarral bibelődött.

Gertrud megismerte Lindner kisasszony nagy fogait, szentimentális, tojásdad arcát és egyöntetű fahéjszínűségét.

— Barátnő, — ezzel sokat mondott — vágott közbe szerényen az idealista nő — csak ismerős, nagyon

végtelenül hosszú — és mégis milyen közel — olyan ijesztően közel van az otthon. Egy ódivatu gémes kut, egy fekete tó ezüst széllel, — azután egy alvó falu magastetejü házakkal, a melyeknek alacsony falaiból úgy tátszanak elő a kicsi és keskeny ablakok, mint a lőréssek. A kastély egész közel van, alig tart bele három perc.

A kocsis átszeli a piacteret — minden csöndes — senkit sem lehet látni, hallani — csak a kutyák, a melyeket a kocsirobogás ijesztett föl, ugatnak az éjszakába.

Gertrud nagyokat sóhajt.

A kocsis egyszerre kifeszül, a lovak szaporábban ügetnek. Két sor régi, hatalmas gesztenyefa között a kocsis berobog a messze kinyitott kapun — a kastély előtt áll.

Az első udvarban, az árnyékban, a melyet az ódon épület előre vet, világosság tör elő egy nyitott nagy ablakból. — Énekhang üti meg fülét, Gertrud jól kiveszi az ábrándos régi nóta egyes szavait.

Három hölgy és egy ur állják körül az egyik ablakszárnyat. Egyszerre Lydia kiugrik a csoportból.

— Hozta Isten, hozta Isten! — kiáltja Gertrud elé rohanva. — Hogy is mulaszthattam el, hogy a kocsira várjak. Egész el voltunk mélyedve Schumann hölgykvar-tettjének betanulásába. Azt hittem, a kocsis később jön. De most jöjjön, kedves Gertrud. Ma nem mutatom be senkinek sem, — de most mindjárt föl kell mennie a szobájába.

Révedezve, mintha alig tudna valamit magáról, követi Gertrud a vendégszeretően elősiető Lydiát a régi lépcsőn, a melynek sötét tölgyfokai közül az ódon fa szaga

már hamuvá égett, úgy hogy a segítségre sietett lakosoknak csak a tűz lokalizálása, illetve a lakóépület megvédése volt feladata, mi sikerült is. A tűz valószínűleg vigyázatlanságból eredt, mert hír szerint este, Péter Mihály kanász tizenöt éves fiát égő pipával látták a kigyuladt kazal körül járni. Nem lehetetlen, hogy a pipából kiesett szikra okozta a tüzet, mit különben a megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— **(Az elhagyott télikabát.)** *Lerich* György, szegzárdi lakos, a vonaton felejtette télikabátját, mikor a minap utazott. Mikor már kereste a kabátot, az nem volt sehol, mert valaki elemelte a vasuti kocsiból. *Lerich* tehát feljelentette a dolgot s a megindult nyomozás során a télikabátot *Howig* József bikali korcsmárosnál meg is találták. A korcsmárosnak *Speizer* Ádám, magyaregregyi lakos adta el, ki a vasuti kocsiból elemelte az ott felejtett télikabátot. *Speizer* beismerte a jogtalan elsajátítást s most a sásdi járásbírósa folytatja ellene a további eljárást.

— **(Baltázó ember.)** Mágocson régi haragosai egymásnak *Sárközi* János és *Werner* Ádám. A régi harag vége most boszualásra ragadta *Wernert*, ki egy baltával támadt rá *Sárközire*. Szerencsére azonban, csak kisebb sérüléseket tudott *Sárközinek* ejteni, a ki elmenekült előle. Az ügyben a további vizsgálatot a sásdi járásbírósa folytatja.

— **(Az élelmesség netovábbja.)** Kinek nincs kedves hozzátartozója: anyja, apja, férje, neje vagy gyermeke, kik ne örülnének, ha életnagyságu fényképükkel otthonukat díszíthetnék és ki ne fogadna el egy ily 60 cm. magas, szép kivitelű fényképet, pláne ha ezt ingyen kapja. Mert valóban tel-

jesen ingyen ad a Párisi Nagy Áruház (Budapest, Kerepesi-ut 38.) minden egyes vevőjének, ki 10 frtért bevásárol, egy bármely fénykép után elkészített művészies kivitelű életnagyságu képet. Mivel azonban mindenki nem vásárol egyszerre tíz forintért, az ingyen képet pedig mindenki szeretne, az áruház ezen akkép segített, hogy a 10 frt. részletekben is levásárolható. Ugyanis minden kisebb bevásárlásról egy bont kap a vevő és ha ezek a tíz forintot meghaladják; az ingyen fényképet, a mely testvérek között is megér 10 forintot, kiszolgáltatják. Figyelmeztetjük t. olvasó közönségünket, hogy szükségletüket szerezzék be és az áruház ujonnan megjelent és eddieket felülmúló képes nagy árjegyzéket hozassák meg.

— **(Nagy jótékony sorsjáték a Budapesti Poliklinika javára.)** A közönség elé azon ritka alkalom nyílik, hogy kicsiny összeggel áldozhat a jótékony oltárán, amelelt megnyitja önmaga előtt *Fortuna* istenasszony arannyal telt bőségszaruját. A Budapesti Poliklinika javára rendezett jótékonycélu sorsjáték nemcsak arra törekszik, hogy az egyesület nemes jótékony céljait szolgálja, de egyuttal a játék olyan esélyeit nyújtja a résztvevőknek, a minőhöz hasonlókat eddig semmiféle vállalat nem nyújthatott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900. január 4-től — márc. 6-ikáig megtörténik, — egy 100.000 koronás s 5, egyenként 20.000 koronás főnyereményt, azonfelül még nagyszámu 5000 koronáig terjedő kisebb nyereményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200.000 koronára rug, minthogy az összes sorsjegyek, még a már kihuzottak is részt vesznek az összes húzásokban, minek következtében, ha a szerencse kedvez, meg lehet ütni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt. A nyerő kívánságára a nyereményeket

20% levonásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely minden rendes elárusítónál kapható — csak egy koronába (50 kr.) kerül.

Művészet, irodalom.

Az Arany kakas.

Énekes életkép 3 felvonásban. Irták: *Blumenthal* Oszkár és *Kadelburg* Gusztáv. Magyarosította *Fáy* J. Béla. Zenéjét szerzé *Szentirmay* Elemér

Bemutató előadás 1899. nov. 24.

Végre egy szellemes vigjáték, mely nélkülözi a francia életképek, vigjátékok, operettek trivolságát és hatáshajhászatát. Nincs benne egy szemernyivel több pikantéria sem, mint a mennyi megengedhető és a jó izlés rovására mit sem lehet felírni. Minden felvonása mulattató és jelenetről-jelenetre a szerzők elmésége újabb életet csepegtet a szerepekbe, minden jelenet csupa ötlet és minden alak kitűnően van megrajzolva.

A berjini *Lessing* Theaterben került először színre e darab. A *Kronprinzen* Uter estéről-estére megelevenedik és a *Kronprinzen* Brückén százával tolong a világváros intelligenciája, hogy a túlóldalon fekvő *Lessing* színházba jutva, *Blumenthal* és *Kadelburg* darabját élvezhesse. Mind a *Lessing* Theater felé sietnek, hol már közel kétszázszor került sűrű egymásutánban színre. A *Lessing* Theater volt a bölcsője e darabnak; innét indult ki diadalmasan európai útjára. Ma már a művelt nemzetek nyelvére lefordított s talán csak Páris az egyedüli, mely a darab előtt Thália csarnokait bezárta. Oka talán az volt, hogy a szerzők németek, no meg a darabban csak szellem van és nem eléggé érzécsiklandó s trivial a jó párisiaknak.

Kadelburg e darabját tartja legsikerültebbnek s tényleg írói babérait jórészt ezzel

érezik. *Lydia* csakhamar eléri a felső korridort és *Gertrud* régi szobáját kinyitva, azt kiáltja:

— Maga nem vendég, édes *Gertrud* — ugyebár — nem vendég — csak hazatért.

NEGYVENHETEDIK FEJEZET.

Régi budoárjában vacsorázott *Gertrud* *Lydiával* együtt az ablaknál, a mely a virágos kertre nézett.

A kis estebéd alatt *Lydia* szobalánya a hálószobában kicsomagolta és előkészítette *Gertrudnak* az esteli dolgokat.

Lydia távozott, a szobaleány is ajánlta magát. A szobaleány udvariasan följánlotta, hogy segít az öltözésnél, de *Gertrud* visszautasította. Fellelegzett, a mikor egyedül lehetett. Mint az alvajáró járt a két szobában, az egyikből ki, a másikba be.

Lydia fölülmulta önmagát figyelmességeiben. — A régi cselédnél, a ki még *Glimmék* alatt szolgált *Lindenheimben*, megtudakolta, melyik volt *Gertrud* szobája és hogy mikép volt az bebutorozva; egy színházi rendező történeti hűségével állította vissza a dolgok régi rendjét a virágasztalt abba a sarokba, hol azelőtt állott, a könyvespolcot a fal mellé, a hol *Gertrud* idejében volt. A butorokra, a melyeket újra lemosatott és kijavított, ugyan azt a régi divatú, fényezett terítőt tette, (rőzsacsokrokkal díszítve) mint a minő *Gertrud* idejében volt. Az ágy illatos, fehér függönyei mögül *Gertrud* kedvenc képe tűnt elő, *Steinle* festményének fametszete, »a gyermek *Jézus*, angyalokkal játszva.« *Barna*, széles fakeretben.

Oly édes, oly megindító volt mindez! Kábultan nézte mind végig, az otthon volt ez, az igazi, csodaszép otthon, — ő hazatért, újra megtalálta önmagát!

Elfoglaltan állt meg az öröm előérzetében, de az öröm nem jött el. A polcra egy könyvet vett elő, — az ő régi aranydíszítésű bőrkötésű *Plutarchosa* volt. Még a mult századból való kiadás volt, az apjától kapta karácsonyi ajándékkul. A neve a címlapon volt. Hogy is felejtette itt ezt a könyvet? Persze az utóbbi borzasztó idők szomorú zürzavarában minden lehetséges volt. Lapozni kezdett a könyvben.

Egyes oldalak a szöveg között ceruzával keresztül voltak húzva, másokon pedig erős zárójelek díszlettek.

Gertrud előbb nem értette meg ezek jelentőségét, — ah, igen! — anyjának az volt a szokása, hogy a történelmi munkákat átolvasta, mielőtt leányának kezébe adta; az erősebb helyeket föltűnő módon megjelölte, hogy megóvja leányát attól, hogy azokkal tiszta lelkét bemocskolja.

Igen, van sok rosszul nevelt leány, a kik hasonló esetekben ép a ceruzázott helyeket olvassák el. De *Gertrud*nál ez sohasem fordult elő; mindig a legaggódóbb elkiismeretességgel ugrott át a meghuzott, vagy zárjelezett sorokon.

A vér égetően, forrón szökött az arcába; a könyv kicsuszott a kezéből és mikor leesett, valami kihullott belőle — egy régi fénykép.

Gertrud utána hajolt. Fiatal leányt ábrázolt, fehér, jól kivasalt ruhában és egy kissé büszke, előkelő arccal,

aratta. „Im weissen Roessl“ cím alatt került színre a berlini Lessing Theaterben. Az eszme ugyanaz, de az »Arany kakas« magyar kidolgozásban egészen más. Nem szószerinti fordítása az Im weissen Roessl-nek, hanem át van dolgozva a magyar szinpadra, át van alakítva s a magyar viszonyokhoz van alkalmazva. Fáy J. Béla avatott tollal magyarosította meg az »Im weissen Roessl«-t, »Bakony-Füredre«, a Balaton partjára téve a cselekmény színterét. Balaton-Füred, Tátika, Csobánc megelevenednek szemünk előtt. Kéjjel nézzük a magyar tengert, a szép Balatont; Tiszay direktor oly élénk dekorációval készítette a hátteret, hogy szinte a valóságban látjuk a Balatont s a hullámain ringó csónakot. Kitűnően sikerült az első felvonás végén a Balaton tájkán oly gyakori és hirtelen keletkező nyári záporosó bemutatása. Nem kell tehát aggódnunk, nincs már Pécsen többé vízhiány! A csapok jól működtek s csak úgy zuhogott az eső a szinpadra!

Az eredeti német darabban nincsen zene; a zenei betéteket Szentirmay Elemér szerző. Mi magyarok nem is tudnánk egy víg életképet ének nélkül elképzelni. Dalos nemzet vagyunk s ha már az Im weissen Roessl-t meg magyarosították, szükséges dolog volt zenét is írni hozzá. És Szentirmay kitűnően oldotta meg feladatát, zenei betétei sikerültek s a darab hatását nagyban emelik. Blumenthal és Kadelburg a legutóbb, midőn Budapesten voltak az Arany kakas jubileumi előadásán, alig ismertek darabjukra, oly erős változáson ment keresztül.

Szikra Julist, az »Arany Kakas« fogadósnéját Tiszayné Ilona játszotta. Szemrevaló özveggy korcsmárosné volt. Szerepét elragadó kedvességgel játszotta meg, énekszámait pedig az ő csengő-bongó hangjával, kecses játékkal oly hévvel, tüzzel adta elő, hogy háromszor is meg kellett ismételnie. A másik főszerepet, Dachslmayer Nepomuk János lámpagyárost Tiszay Dezső adta. A direktorárnak már elég megjelenni a szinpadon s a darab sikere biztosítva van. Kedélyt varázsolnak az előadásba és a hol kissé egyhangubb a darab menete, ott is el tudják érni a kellő hatást. Tiszay Dezsőnek pedig elég egy szót szólni, hogy a közönség harsogó kacajban törjön ki. Dachslmayer, az ő csekélyke magyar tudományával és soproni dialektusával kitűnően alakította; minden szavát, minden mozdulatát harsogó kacaj kísérte.

Sebestyén Gézát nagy dicséret illeti; Horváth Gedeon tanár szerepében kabinetalakítást nyújtott. Maszkírozása, arcjátéka, minden mozdulata kifogástalan volt, úgy, hogy a direktor-pár mellett játékaival a legnagyobb sikert aratta. Hadrik Anna, Dachslmayer leánya, Erzszi szerepében kedves jelenség volt. Sok dolga nem akadt, de feladatát jól oldotta meg. Baróthi Irma volt a selypítő Klárka, a tanár leánya, a kibe ifj. Müller belészeret. Egyik selypítő, a másik kopasz, mindeniknek van valami hibája összeillenek tehát, megszeretik egymást és egymáséi lesznek. Baróthi Irma ügyesen alakította Klárkát. Nádas József ifj. Müllert mutatta be. Sokat kacagott közönségünk mókáin, különösen, mikor Dachslmayer hordárnak nézte. Dr. Gyárfás Béla ügyvédet, a kivel Dachslmayernek annyi baja volt, Delli Lajos adta. A szerep kitűnő, nem is lehet rosszul adni. Delli kerékpáron jön a színre. A leghatásosabb jelenetekben mindenütt ott van s mindig jól oldotta meg feladatát. Fűrge Antal fizetőpincért Németh János alakította. Sokat mulatott közönségünk a szerelmes és téltékeny pincéren, a ki végre is feleségül veszi a fogadósnét és ő lesz az »Arany Kakas« tulajdonosa. Németh elemében volt és kitűnő alakítást nyújtott. Sarlay Kornél mint az angol turista, Lévy Sárika Treszka szerepében; Batosi Endre mint az öreg Flóris koldus, Nagy Vilma Liza szerepében jó összejátékot produkáltak. A díszleteket Éltes Gyula festette meg igen ügyesen,

a rendezés pedig Tiszay Dezső direktor kezének ügyességét dicsőíti.

Az Arany kakas első előadása kitűnően bevált és reméljük, hogy Pécsen is, mint az ország többi szinpadjain mindenütt, kasszadarab lesz. A ki szereti a szellemességet, barátja a jó vigjátékoknak, az önmagát büntetné meg, ha az Arany kakast meg nem nézi.

(Np.)

Folyó sz. 59. Idénybérlet 59. sz. Páratlan bérlet.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1899. november 26-án.

délután 3 órakor

Gyimesi vadvirág.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK;

Balánka	Könyves	Plébános	Bátosi
Mária	Lévay	Csura	Németh
Özv. Fábiánné	V. Ágh	Csuráné	Nagy
Gyurka	Kozma	Marci	Nádasi
Prezsmér	Sebestyén	Bigyó	Sarlay
Magdolna	Szekula	Násznagy	Delli

Este fél 8 órakor

Sulamith,

Jeruzsálem leánya.

Héber daljáték 4 felvonásban, 7 képben. Irta Goldfaden. Zenéjét szerzette Davidsohn Emanuel. Fordította Kövessy Albert.

SZEMÉLYEK:

Monaoth	Németh	Eszter	N. Takács
Sulamith	Tibor	Avidonos	Sarlay
Absolon	Mezey	Jeremiás	Bátosi
Abigail	Szekula	Belizár	Delli
Zingitang	Nádasi	Aron	Kozma
Rebeka	S. Melcer	Ezriel	Pásztor
Ziporach	Lévay	Dajka	Nagy

Hétfő, nov. 26-án

leszállított helyárrakkal páros bérletben

Aranyember.

Színmű 5 felvonásban. Irta Jókai.

SZEMÉLYEK:

Timár	Bakó	Teréz	V. Ágh
Trikalisz	Sebestyén	Noémi	Baróthi
Timea	Jeszenszky	Brazovics	Németh
Kadisa	Sarlay	Zsófia	Nagy

TÁVIRATOK.

— Az angolbarát Garibaldi-

fluk. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Garibaldi Menotti és Ricotti az „Italie“ című római lapban kijelentik, hogy a búrok érdekében holnap tartandó népgyűlésen nem vehetnek részt, mert — miként atyjuk — ők is Angliával rokonszenveznek.

— **A hatalmak békeközvetítése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Münchenből is megerősítik, hogy Vilmos császár az összes hatalmak beleegyezésével a béke érdekében közvetíteni volt Angliában.

— **A transzváli háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Methuen lord jelentése szerint az angolok fényes győzelmet arattak a búrok fölött Belmontnál.

A belmonti győzelem napján azonban az angolok vereséget is szenvedtek Estcourt-nál.

— **Presszió a kvótaemelés érdekében.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tewrewk, egyetemi rektor figyelmezteti a komoly következményekre az egyetemi ifjúságot, ha a holnapi kvótaellenes népgyűlésen részt vesznek.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Bálicsban levő pusztaszöllőmet

szabad kézből eladom.

Németh Gyula ügyvéd,
Megye-utca 11. sz.

Occasio.

Dákon János,

PÉCS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani óras üzletemet és javító műhelyemet, mely a kor igényeinek teljesen megfelel. Ajánlok még ujévi és karácsonyi ajándéknak alkalmas tárgyakat és pedig: nickel, ezüst és arany-órákat és lánczokat.

Zsebórát, mely hangosan jelzi az időt.

Ujdonságok:

Salon és Consul fali órák.
Rebedizion, Chronometer stb. stb.

Olesó, szolid és tartós munka!

Nálam eszközölt javításokért 1 évi jótállás.

Occasio.

Egy teljesen felszerelt és berendezett

jó pincze

800 hect. hordóval bérbeadandó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szabó Testvérek

Pécsen, Király-utca 34.

Felhívjuk a nagyérdemű közönség b. figyelmét

illatszer- és fodrász-berendezési üzletünkre, hol minden e szakba vágó cikkek feltalálhatók.

Különlegesség:

Valódi angol, francia és solingeni beretvák-Juvel-Koh. J. Noor Glippers-Bari-cuand gépekben, bajusz- és hajhullámítók, fodrász- és Damen-ollók, köröm-csipők, tyukszem-gyalu stb. műszerek. — Hajflatalító-fog-száj- és bőrpoló szerek, valamint minden szépítő-illat- és óvszerek dús választékban. Rendkívüli ujdonság fül- és bajusz-kötőkben.

Figyelemre méltó hölgyek részéről aján-dék remek kivitelben kézzel himzett selyem-kötők. Továbbá II. Vilmos német császár-Dreyfus Ideal-Hunnia-és Kurucz-kötők, melyek igen célszerűek és practikusak, ugyszintén bajusz-növesztő- és pedrök, haj-olajak-pomádék, valódi hajfonatok és betétek legolcsóbb árban.

Szabó Testvéreknél Pécsen,

Király-utca 34.,

hova vidéki rendelések is kéretnek.

Pénzbeszedő kerestetik

fix fizetés és magas jutalék mellett egy helybeni részletűzlethez, kevés készpénz-biztosíték kivántatik, az illető mint eladó is működni tartozik; csak kifogástalan előéletű egyének adják be ajánlataikat **B. H.** jegy alatt a kiadóhivatalba.

500 forintot

fizetnek annak, a ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) A **Bartilla's Erben, (E. Winkler) Wien, 19/1. Sommergeasse 1.** Kapható **Pécsett: Gelteh és Graeff Ferencz-utca 6., és Zsiga László Széchenyi-tér 18.**

Kérjünk határozottan mindentűt **Bartilla-féle fogvizet.** (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.)

Oly helyekre, hol nem kapható, **bérmentve** küldök 7 üveget 2 frt 60 krért, 16 darabot 4 frt 50 krért.

1874. óta fennálló

Zongora-, harmonium és pianino-raktár

Goldstein J.

Pécsett, országút 56, (haltérrel szemben)

Legnagyobb választék

Zongora vont hurokkal
ongora kereszt hurokkal
ongora öntött kerettel
ongora vashangolókkal
ongora kereszt hangfogókkal
ongora viszhangszeleppel.

Elismerő oklevél Pécs 1888.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, oszónál, tagszagatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziszser**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: **Török Lózsóf** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban.

Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Németh József

férfi- és gyermek-ruha üzlete.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **f. é. szeptember hó 1-én az Irgalmasok-utca 12. sz. alatt** (a volt „Béka“ üzlethelyiségében) a mai kor igényeinek megfelelő

kész

férfi- és gyermek-ruha

üzletet

nyitottam, melyvel kapcsolatban egy **szabó-műhelyt** is felállítottam, hol a **legelegánsabb öltönyök a legjutányosabb ár mellett** úgy készen, mint mérték után megrendelhetők.

Midőn tehát a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem, vagyok Pécssett, 1899. október hóban

kiváló tisztelettel

NÉMETH JÓZSEF.

MEGHIVÓ.

A „Pécsi kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyező pénztára“ **f. évi december hó 10-én** (vasárnap) délután 2 órakor saját helyiségében

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a kiküldöttek, az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai az alapszabályok 36. §-a értelmében s a 38. §-ra való figyelmeztetéssel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Alapszabályok módosítása.
2. Felelősség az orvosi fizetés felemelése ellen.
3. Hiányzó igazgatósági tag, póttagok stb. választása.
4. Indítványok.*

* Az alapszabályok 39. §-a értelmében bármely indítvány csak az esetben vehető tárgyalás alá, ha legalább 10 kiküldött által 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt adatott be az igazgatóságnál.

Tisztelettel:

A „Pécsi kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyező pénztára“
IGAZGATÓSÁGA.

huzásra érvényes jótékony-célú — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 KORONA.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény á **20.000** kor. stb

ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizettetik.

Első huzás

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

a nagy jótékonyági sorsjáték kezelősege
a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

ugyszintén

Krausz Simon és fia, banküzlet,

Schapringer J. bank- és váltóháza

és

Ullmann M. K. bank- és váltóháza

Pécsett.